

Taxa postală aprobărită de

MAGYARI

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körut 9—11.

Director și redactor responsabil:
dr Paál Arpád

Proprietar: TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.
Nrul de inregistrare in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul B'hor, secția III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Primcolaborator: **dr Gyáriás Elemér**

A Népszövetségi Ligák Uniója a nemzetiségi kérdés megoldásáért

A népszövetségi eszme terjesztésére minden tagállamban társadalmi ligák alakultak. Így Romániában is van egy román, mint magyar liga, s mindkettő elküldötte a maga képviselőit a ligák világuniójának idei közgyűlésére, mely július 10-ikén fejezte be tanácskozásait. A közgyűlés egyik bizottsága Overbere belga egyetemi tanár elnöke mellett a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott, s evégett elhatározta, hogy a liga-unió közgyűlése által átiratot küldet a Népszövetséghez a népkisebbségi ogrend-szer teljes megalapozása érdekében. A romániai magyar népszövetségi liga nevében baró Jósika János franciául és angolul az alábbi szövegű beszédet mondotta el. A beszéd nyomán széleskörű vita folyt le, melyben különösen Macarthy angol és Malaterre francia megbízott támogatta a felszólalót. A gyűlésen résztvett a román delegáció is, mely Pillat Jon volt képviselőházi alelnök vezetésével Serbescu Sebastian és Creciun Jon ligatagokból állott. A román delegáció is a Jósika által tett indítványt megszavazta. Jósika János beszédének és elfogadott indítványának a szövege következően hangzott:

Hölgyeim és Uraim! Nekünk, akik a Népszövetség eszméje propagálására és fejlesztésére alakultunk, első és főfeladatunk, hogy a Népszövetséget a béke érdekében kifejtett munkájában és a háborus okok kiküszöbölésére irányuló törekvésében teljes erőnkkel támogassuk. Ennek éppen most van nagy jelentősége, midőn a béke fenntartása majdnem állandó megrázkódtatásnak van kitéve és mondhatni, hogy naponta fenyeget egy nagy háború borzalmainak lehetősége.

Jelenleg a világbékét legfőképpen három tényező veszélyezteti: az egyik, az egyes országok között fennálló világnézeti különbség, a másik a népesedéssel összefüggő expanziós politika, a harmadik pedig a népkisebbségi kérdés megoldatlan volta.

A Népszövetség minden tiszteletreméltó fáradozása mellett is, nem volt képes az ideológiai ellentétekből származó bajokat megszüntetni és még kevésbé tudott gátat vetni az expanziós politikai törekvéseknek. Viszont a harmadik kérdésnek, a kisebbségi kérdéseknek a megoldása a Népszövetségnek még ma a kezében van. Itt még segíthet a bajokon.

A békeszerződés óta közel 40 millió európai él kisebbségi sorsban és ezeknek a sorsa nem lehet közömbös azok előtt, akik a háborus veszedelem elkerülésén fáradoznak. Ezt belátták a Népszövetség alkotói is, midőn a békeszerződésekben bizonyos mértékű kisebbségi jogvédelemről gondoskodtak és e jogvédelem végrehajtását a Népszövetségre bízták.

Ha most vizsgálat tárgyává tesszük, mennyiben felelt meg a Népszövetség a maga feladatának, kedvezőtlen kép tárul elénk. A Népszövetség ugyanis nem alkalmazott egy állandó ellenőrzést a kisebbségi kérdésekben, csupán akkor foglalkozott ügyekkel, ha a kisebbségek petíciókat terjesztettek be hozzá. A beterveztett petíciókkal pedig mi történt?

1936 májusáig összesen 852 petíció érkezett a Népszövetséghez. Ezekből eleve 381-et, azaz 45%-ot, elvetettek. Az elfogadott 471 petícióból pedig összesen 7 került a tanács elé. A többit csupán a hármaz bizottságok tárgyalták, melyek ülésai titkosak, az abban hozott határozatok nem juthatnak a panasztevő tudomására és ha még kedvezőek is voltak a döntések, végrehajtásukat nem lehetett ellenőrizni, mivel titokban tartják őket. Ezenkívül a 471 esetből csupán kétszer kérték ki a hágai döntőbíróasztal véleményét; a hágai döntőbíróasztalt pedig, mint bírói fórumot, egyszer sem vették igénybe.

A Kisantant augusztus 20, 21 és 22. napjain tanácskozásra ül össze a jugoszláviai Bledben

A budapesti románkövet Petrescu Comnen külügyminiszternél

Bucuresti. Saját tud. A Kisantant állandó politikai tanácsának értekezletét Bledre, augusztus 20, 21 és 22-re hívták össze. Ezen az értekezleten fognak határozni arról, hogy összehívják-e a Kisantant gazdasági tanácsá-

nak értekezletét.

Bucuresti. Saját tud. Bossy, budapesti román követ hétfőn Bucurestibe érkezett és kihallgatáson jelent meg Petrescu Comnen külügyminiszternél.

Harminc millió font sterling az emigránsok elhelyezésére

A befogadó államokban külön követségük lesz a menekülteknek. Az Északamerikai Egyesült Államok 10 év alatt 275 ezer emigránsnak ad szállást

Budapestről jelentik: Az *Ujság* eviani tudósítója beszámol a konferencia várható eredményéről. A tanácskozásokat szombaton fogják befejezni, amikor is megalakul a konferencia állandó bizottsága. A londoni központ képviselőket küld ki az eviani konferencián résztvett államokba, amelyek kötelezik magukat, hogy ezeket a képviselőket diplomáciai jogokkal ruházzák fel, vagyis az emigránsoknak ezekben az országokban saját követségük lesz. A menekültek befogadása tekintetében Hollandia elzárkózott, mert 15 ezer menekültet vett már fel. Belgium kétezer hajlandó még befogadni. Anglia képviselője kijelentette, hogy kormánya a már befogadott menekülteket nem utasítja ki. Legkedvezőbb az Egyesült Államok ajánlata, mely 10 éven át évente 27 ezer emigránst fogad be. A konferencia legnagyobb eredménye, hogy órák alatt sikerült biztosítani a megoldáshoz szükséges és a konferencia által meghatározott összeget: 30 millió fontot. Két elgondolás van: az egyik szerint 10 milliót a résztvevő államok adnak össze, 10 milliót a zsidó segélyszervezetek, 10 milliót pedig Németország engedjen kivinni a zsidó

vagyonokból. Ha ez az elgondolás nem sikerül, egyelőre csak 10 millió dollára van szükség, mely összeget részben magánemberek, részben szervezetek, részben pedig államok már is garantálták. Érdekes, hogy a pénzügyek listáján több cseh, román és lengyel név is szerepel. Az említett összeggel megalakítják Newyorkban az emigránsok bankját, amely 14 évre szóló kölcsönt bocsájt ki. A kölcsönt már is túljegyezték. A zsidó telepítés és a menekültek elhelyezése tehát biztosítva van. A világ legnagyobb segélyszervezete, a Hiszcen, a konferenciának ajánlatot tett, mely szerint minden kivándorlóknak fejenként ezer fontot bocsájt rendelkezésére. Az ajánlatot a konferencia elfogadta.

ANGLIA 2740 OSZTRAK EMIGRÁNST ELFOGADOTT, 420-TÓL A BEUTAZÁSI ENGEDÉLYT MEGTAGADTA.

Londonból jelentik: Az alsóházban Butler, külügyi államtitkár egy interpellációra válaszolva, kijelentette, hogy Anglia az Anschluss óta 2740 kérelmezőnek adott beutazási vízumot, 420-tól pedig megtagadta.

vöktől a válaszok alapján pótinformációkat kérjenek és esetleg a helyszínen győződjenek meg a tényállásról. Továbbá, hogy ne csak tanácsstagoknak legyen joguk kisebbségi panaszokat a tanács elé vinni, hanem, hogy ezt más tagállamok is kérhessék és ezáltal lehetőleg minden fontos kérdés a tanács elé kerüljön, mert a nyilvános tárgyalás legfőbb garanciája a hatékony jogvédelemnek. Ezt bizonyítja ama néhány ügy elintézése, amely tényleg a tanács elé került. Végül pedig nagyon fontos lenne, hogy a kisebbségi kérdések elintézésénél ne politikai, hanem jogi momentumok legyenek a döntők és éppen e célból minden fontos jogi kérdést a hágai döntőbíróasztal elé kellene vinni, mivel független jogászok döntésében inkább megvan a biztosíték arra nézve, hogy az politikamentesen és igazságosan történik.

A nemzetek történelmében a kisebbségi kérdések különböző megoldását találjuk. Az

TYUKSZEMEIM

nem nyillalnak többé!

Egy-egy nehéz nap után tyukszemeim viszkettek, égnek nyillalnak. Lábam fáradtak, kimerültek, fáznak. An! mily borzalmas kinokat állók ki. Ilyenkor Saltrates Rodell-t öntök

forró vízbe, míg a víz tejfehér színűvé válik. Így, egy csodálatos oxigénes gyógyfürdőt készítek. Beáztatom megkínzott lábaimat. A fájdalmak megszűnnek a tyukszemek és bőrkeményedések felpuhulnak. A Saltrates Rodell, garancia mellett, kapható gyógyszerárakban és drogériákban, ára jelentéktelen.

FONTOS! — 10.000 propaganda csomagot dobunk piacra 10 lejes reklám árban. Kísérletképpen még ma vásároljon egy csomagot! Takarékosági szempontokból vásároljon rendszeres csomagot, vagy dupla családi csomagolást!

egyik, amire pl. Törökországban volt precedens, a különböző kisebbségek egymás közötti kicserélése. Ha Európa néprajzi térképére egy pillantást vetünk, meggyőződhetünk arról, hogy ennek végrehajtása teljesen lehetetlen.

A másik történelmi megoldási mód az *asszimilálás*. Erre számtalan példa van és alig van nagyobb európai állam, mely ma homogen népet képvisel, amely az idők folyamán ne abszorbeált volna saját testébe idegen elemeket. Viszont ez az asszimilálás csak úgy történhetett meg, ha egyes néplörzsek még nem rendelkeztek saját kulturával és az idegen kultúra átvételével faji jellegüket is elvesztették, vagy pedig még inkább, ami pl. Oroszországban történt, az erősebb faj vallásának átvételével, egyúttal annak nyelvi és kulturális tömegébe is beolvadtak. De manapság, évezredek kulturával, irodalommal és többnyire az uralkodó néptől teljesen eltérő jelleggel bíró népek asszimilálása teljesen lehetetlen. Az erre irányuló törekvések csak reakciót váltanak ki, még pedig anélkül, hogy a többségi nemzetnek hasznára lennének.

Ennek következtében a kisebbségi kérdés megoldására csupán a harmadik lehetőség marad, még pedig *oly jogvédelem és törvénykezés* lenne, mely által a kisebbségek otthon érezhetnék magukat országukban, nem pedig másodrendű állampolgároknak. Ne legyen discrimináció és ne érezzék magukat hátrányban csak azért, mert más nemzetiséghez tartoznak; ne fizessenek az okból több adót és legyenek egyenlő mértékben részesei az állam által juttatott előnyöknek. Továbbá pedig őrizhessék meg nyelvüket és szabadon fejleszthessék nemzeti kulturájukat.

E harmadik megoldás hatásos keresztülvitelére azt ajánlom, hogy létesítsen a Népszövetség egy állandó kisebbségi bizottságot a mandátum-bizottság mintájára, mivel, — ha már van egy bizottság a feketebőrűek védelmére, — akkor még több joggal követelhetnek egyet a fehér emberek, akik kisebbségi sorban élnek. E bizottságnak az lenne a feladata, hogy dolgozzék ki egy általános kisebbségi statutumot, melyben a kisebbségekre vonatkozó jogok főbb keretei foglaltatnak. E kereteket minden államnak joga lenne, az alapelvek fenntartásával, helyi viszonyai szerint kitölteni. Viszont magát a statutumot minden tagállamnak el kellene fogadnia, törvényhozásiilag biztosítania s végrehajtását kölcsönösen garantálnia a Népszövetség ellenőrzése mellett.

Ilyen statutum létesítése által megszűnne az a visszás helyzet, hogy amíg egyes államokat a békeszerződések kisebbségi jogvédelemre köteleznek, mások az alól fel vannak mentve. Másrészt pedig megszűnnék a kisebbségi kérdés játékszere és alkutárgya lenni úgy az egyes külpolitikai konstellációknak, mint a belföldi pártvillongásoknak.

Más kérdésekben a Népszövetség ehhez hasonló eszközökkel már igen szép eredményeket ért el. Hivatkozom pl. a munkásvédelemre, az ópium-kereskedelemre, a terrorizmus leküzdésére irányuló meg egyezésekre. Miért nem érhetnők ezt el az ezeknél sokkal fontosabb, általánosabb jelentőségű és a kollektív biztonságot szolgáló kisebbségi kérdésnél?

A népszövetségi eszmének fejlesztése éppen abban rejlik, hogy az egyes tagállamokat azzal is közelebb hozza egymáshoz, ha bizonyos általános jellegű kérdésekben egységes törvények alkotását viszi keresztül s ezáltal lehetővé teszi a valódi kollaborációt a béke fenntartása érdekében. Ha a Népszövetség ezt éppen most tudná keresztülvinni a kisebbségi kérdésben, amikor ez a legaktuálisabb, akkor az eddig szenvedett megrázkódtatások dacára óriási módon megnövekedne presztízse és be tudná bizonyítani, hogy minden eddigi csalódás dacára, mégis csak a legfőbb zálogát képviseli a világbékének.

Hölgyeim és Uraim, ismerik a genfi tanácssteremben Sert gyönyörű freskóit, melyek az egyik falon bemutatják a háború borzalmaikat, a másik falon pedig jelképezik, hogy ha sikerült a rabszolgákat felszabadítani, a kolerát és pestist leküzdíteni, az emberi munkát technikával helyettesíteni, akkor miért ne sikerülne leküzdíteni a háborút? Kár, hogy nem maradt egy negyedik fal, mert arra rá kellett volna festenie, hogy a háborút csak akkor sikerül tényleg megszüntetni, ha a kisebbségi kérdés is igazságos megoldást nyer. Ha ez lebegne állandóan a tanácsstagok szeme előtt, talán most, az utolsó órában ráeszmélnének ezen kérdés fontosságára.

Ezek után engedjék meg, hogy a következő határozati javaslatot terjesszem a bizottság elé:

Mivel az általános biztonságot és a népek közötti kiengesztelődést leginkább a kisebbségi kérdés rendezetlen volta veszélyezteti, ennek általános rendezése érdekében kérje fel a közgyűlés a Népszövetséget egy állandó bizottság létesítésére. A bizottság feladata lenne, hogy egy általános kisebbségi statutumot dolgozzék ki, melyet az összes tagállamok elfogadnának, törvénybe iktatnák s végrehajtását közösen garantálnák.

Új bünyügyi bírósági ügyosztályokat szerveznek az ítélőtáblák mellett

40-50 új táblai tanácsosi állást szerveznek

Bucuresti. Saját tud. Az igazságügyminisztériumban már befejezés előtt áll az új bünyügyi bíróságok — „Curții Criminale” — felállítására vonatkozó törvénytervezet. Minden ítélőtábla mellett fog egy „Curte Criminale” működni, mint külön ügyosztály.

A bíróságok szervezetének módosításáról szóló törvény, amelyet e hónap folyamán dolgoz ki az igazságügyminisztérium, csökkenteni fogja a bírák nyugdíjazásának korhatárát. Hasonlóképpen módosítani fogják a semmitőszéki bírák nyugdíjazására vonatkozó előírásokat is.

A bünyügyi bíróságok szekcióinak felállítása miatt 40—50 új táblai tanácsosi állást rendszeresítenek, amiért augusztus 5—15 között ismét nagyobb előléptetések lesznek.

Hatalmas erdőtüz pusztított Bihar- és Sibiu-megyékben

Oradea. Saját tud. Szombat délutántól vasárnap estig *hatalmas erdőtüz pusztított Dobrest-Rosia és Lunasprie között elterülő Aldioara erdőben. Ötven hektár területen minden növényzet és fa elpusztult.* A tűz lokalizálására kirendelték az oradeai csendőrséget is. Az erdőtüzet egy tizennyolcéves falusi legény idézte elő, aki szórakozásból felgyújtotta a kiszáradt füvet. Az aldioarai erdő a Caps tulajdonába tartozik. *Az anyagi kárt eddig még nem állapították meg.*

Az erdőtüztől néhány kilométernyire ötvenezer méter kitermelt tűzifa volt, mely egy nagy bucuresti cég tulajdonát képezi. A több, mint tizmillió értékű tűzifa be van biztosítva és a biztosító társaság, miután a közeli erdőtüzről, szintén tűzoltókat rendelt ki, abból a célból, hogy megvédjék a komoly értéket képviselő kirakott fát a tűz áttérjedésétől.

KÉT KÖZSÉG LAKOSSÁGA MENEKÜL A SIBIUI ERDŐTÜZ ELŐL.

Bucuresti. Saját tud. Jelentettük, hogy a sibiumegyei Paltinis-környéki hegyeken hatalmas erdőégés keletkezett. A fenyőerdő 9 hektár területen ég. A tűzvész rohamos gyorsasággal terjed és veszélyezteti Paltinis fürdőhelyet is. A tűzvész megfékezésére kivonult Poplaca, Rasinari, Orlat és a szomszédos községek egész tűzoltósága és a hatóságok vezetői is. Az oltás munkáját rendkívül megnehezíti az, hogy a szélvihar változatlan hevességgel dúl

és állandóan élesíti a lángokat. Sibiu környékén két egész éjszaka vörös fényvel világítják meg a lángok, mert a Paltinis környéki hegyek erdői most már egyetlen hatalmas máglyaként égnek.

A tűz a kivonult tűzoltók és a katonák minden erőfeszítése ellenére olyan gyorsan terjed, hogy Paltinis és Poplaca község lakossága már menekül. A házakból mindenki menti az ingóságokat s hosszú szezérsorokban vonulnak a menekülők a szomszédos védettebb községek felé.

Valószínű, hogy a két falu a lángok martalékává válik.

40 HOLD BUZATERMÉSÉT GYUJTOTTA FEL EGY MOZDONY.

Ugyancsak katasztrófális tüzet okozott a hőség és egy mozdonyból kiszálló szikraeső, amely Vlasca megyében, Mihai Bravu falu közelében felgyújtott egy buzaasztagot, amely épp cséplés előtt állott. 40 hold termése leégett.

Băile Episcopostibe érvényes kedvezményes kád- és tükörfürdőjegyek kiadói hivatalunkban kaphatók.

Tizenkétezer török jelentkezett kivándorlásra Durostor-megyéből

Bucuresti. Saját tud. Dobrogeai török kivándorlókkal májusban hagyta el az utolsó hajó Constantát s azóta alig jelentkeztek újabb kivándorlók a silistrai kivándorlási bizottságnál. Az utóbbi időben azonban Durostor megyéből a kivándorlók valóságos hulláma indult el. Több, mint 12 ezer török jelentkezett a bizottságnál, amennyi még egy évben se volt. Ugyhogya a török kormány két delegátust küldött a kérdés megoldására, akiket ezekben a napokban várnak Silistrába.

Pariani tábornok Hitler kancellárnál

Berlinből jelentik: Pariani tábornok, olasz államtitkár, aki jelenleg Németországban tartózkodik, Hitler német birodalmi vezér és kancellár hétfőn délután kihallgatáson fogadta.

Vizbefúlt egy országőrpáncsnok, aki meg akarta menteni veszélybe került társait

Bucuresti. Saját tud. A Mamaia-fürdőn táborozó Országőrök közül öt bucaresti fiú, Constantin Vello országőrpáncsnok, másodéves joghallgató vezetésével, vitorlás csónakba ült s a szél hamar bevitte őket a tengerre, mintegy nyolcvan méter távolságra a parttól. Azok az országőrök, akik a parton maradtak, megrémülve látták, hogy a vitorlásokon ülők nem tudnak visszatérni. Három fiatal fiú, közülük Constantin Vello páncsnok, a vitorlásról a hullámok közé vetette magát és sikerült is úszva partot érniük. A páncsnokon azonban, amint szárazföldre ért, erőt vett a kötelelenségérzet és vissza akart térni a bárkához, hogy segítségére legyen az ottmaradt két országőrnek. Utközben azonban elhagyta ereje s a vizbefúlt. A bárkát aztán a partról segítségül sietett mentőcsónak a bentülőkkal együtt partravonta.

Felmentették állásából a ciucmegyei prefektust

Uj polgármester Mercurea-Ciuc város élén

Saját tud. Calinescu belügyminiszter aláírásával távirat érkezett a ciucmegyei prefekturára, mely közli a megye vezetőségével, hogy azonnali hatállyal felmentette Rizescu Eugen alezredes, zászlóaljparancsnokot a megyefőnöki tisztség alól és helyébe Mihai Victor sft.-gheorgei ezredest, az ottani katonatiszti továbbképző iskola parancsnokát nevezi ki megyefőnökké. Mihai Victor ezredes igen nagy népszerűségnek és rokonszenvenek örvendett a testvér székely városban. Mihai Victor ezredes felesége egyébként igen előkelő családból származó magyar asszony. — Itt említjük meg, hogy miután Petre Pasnicu volt törvényszéki főelnök és polgármester táblabírói rangban a iasii táblához került, a belügyminisztérium Mercurea-Ciuc polgármesterévé Petre Corduban törvényszéki bírót nevezte ki helyébe. Érdekes, hogy Corduban bírót az igazságügyminiszter ezéltől pár héttel áthelyezte, ami úgy látszik nem volt akadály annak, hogy a város élére kerüljön. — Traian Burtă helybeli ügyészt szintén polgármesterré nevezték ki Odorheiu város élére. Mindkét polgármester eddigi működése és pártatlansága biztosíték arra, hogy a város és lakosság érdekait legmesszebbmenően megvédik és nem tesznek megkülönböztetést a város polgárai között.

Kik részesülnek a kézimunkásokat megillető adókedvezményben?

Körrendeletben állapította meg a pénzügyminisztérium, hogy kiket kell kézimunkásoknak tekinteni

Cluj. Saját tud. Az április elsején életbelépett adótörvény a tisztviselői és alkalmazotti fizetésekre vonatkozólag új rendelkezéseket léptetett életbe, majd egy későbbi rendelettel a kézimunkásoknak némi kedvezményt adott. Tisztázatlan volt azonban, hogy kik tekintendők kézimunkásoknak. A pénzügyminisztérium most 96560. sz. alatt körrendeletet adott ki és ebben pontos utasításokat ad az alkalmazotti fizetések és javadalmazások, valamint a tantételek után fizetendő adók kiszámítására. Ez a rendelet megállapítja egyben, hogy kézimunkásnak tekintendők mindazok az ipari alkalmazottak, akik ténylegesen fizikai munkát végeznek, továbbá azok a keres-

kedelmi alkalmazottak, akik a kereskedelem lebonyolításával kapcsolatban fizikai munkát végeznek. Így például az árulerakó és szállító munkások. Nem tekinthető fizikai munkásnak azon alkalmazott, aki ipari vállalatnál szakképzettségének révén van alkalmazásban, dacára annak, hogy szellemi vagy fizikai munkát végez, mint például a munkafelügyelő, továbbá a professzionális adót fizető alkalmazottak, mint a pincérek és éttermi kiszolgáló személyzet. Nem fizikai munkás továbbá a sofőr, éjejli őr, küldönc, portás, irodaszolga és így ezeket természetesen nem részesítik a kézimunkásokat megillető adókedvezményben.

Az angol kormány fehér könyve a spanyol polgárháboru önkéntesei hazaszállításáról

Száznegyvenhét napon keresztül naponként kétezer embert visznek az angol, német, portugál, olasz és francia kikötőkbe. A bonyolult szállítási tervre csak egy hónap múlva várható a küzdő felek válasza

Londonból jelentik: Az angol kormány hétfőn tette közzé „Fehér könyv” alakjában az önkéntesek hazaszállítására vonatkozó terv teljes szövegét, amelyet a benemavatók bizottság elfogadott és megküldött mindkét küzdő félnek. A több, mint huszezer szavas terv főbb részei a következők:

Az önkéntesek elszállításával kapcsolatos spanyolországi teendők ellátására két, egyenként három tagú bizottság osztandó be. Mind-egyik küzdőfél főhadiszállításához. A bizottságok tagjait a benemavatók bizottság választja egyhangú határozattal. Az önkéntesek kiürítési körzetekbe szállítandók, naponként legalább kétezzrel és 147 nap alatt az elszállításnak be kell fejeződnie. Mindenik küzdő fél minden lehető közreműködést megígér, hogy az elszállítás megkezdésétől annak befejezéséig a bizottságok naponként a kiürítési körzetbe küldhessék az előirt számú önkéntest. Az elszállítás végrehajtására részletes menetrend dolgoztak ki. A partraszállítási kikötők a következők:

London: az Angliába, Írországra, Belgiumba, Dániába, a skandináv és balti államokba szállítandó önkéntesek részére.

Hamburg: a Németországba.

Lissabon: a Portugáliába,

Genova: az Olaszországba,

Marseille: a Franciaországba, Albániába, Bulgáriába, Csehszlovákiába, Magyarországra és Romániába küldendő önkéntesek számára.

A Reuter arról értesül, hogy tekintettel a terv terjedelmére és bonyolult voltára, egy hónapig is eltarthat, amíg megérkezik a küzdő felek válasza. Mihelyt a válasz megérkezik és a tervet mindkét fél elfogadta, a benemavatók bizottság teljes ülése azonnal összeül, hogy megszavazza a végleges elfogadást. Ennek a végleges megszavazásnak a napja lesz a megállapított menetrend kiinduló pontja.

A SPANYOL KÖZTÁRSASÁGIK ROMBOLO ÉS ÜLDÖKLŐ MUNKAJA NULES VÁROSBAN.

Saragossából jelentik: Nules várost, amelyet a nemzetiek a napokban elfoglaltak, a köztársaságiak kivonulásuk előtt valósággal a levegőbe röpítettek. A székesegyház, három templom és az épületek százai elpusztultak és a romok 1500 embert maguk alá temettek. Egy órával a nemzetiek bevonulása előtt a köztársaságiak gépfegyverrel kivégeztek 395 tuszt, köztük 86 nőt és több gyermeket.

Loteria
de
Stat

Cu un loz dela
**GHEORGHE
STĂNOIU**

Provincie, mandat, cea fiostal sau tambur

dati sārăcia
afară din casă

Oradeai fiók: **B-dul Regele Ferdinand 3.** — Telefon: **11-88.**

Három jezsuita páter útra kél

Látogatás a jezsuita pátereknél, akik örökre elindulnak
Kinába. — A missziók munkája a háborús és éhínséges
Távol-Keleten

Budapest, július hó.

Fenn a Svábhegy legtetjén, szemben a csillagdával, kis nyaraló áll. A jezsuita rendház nyaralója ez, ahová a rekkenő kánikula elől a páterek menekülnek. A nyaraló elég kicsi s a páterek nem is férnek el benne. A parkban sátrak, megvetett ágyak, itt laknak azok, akiknek már nem jutott hely a nyaralóban.

Itt lakik az a három fiatal jezsuita atya is, akik néhány hét múlva útra kelnek, Kinába mennek, hogy ott missziós munkával töltsék életüket. Az útra teljesen elkészültek s az elutazásig itt fognak lakni, hogy előre pihenjenek, mert bizony azután erre nem igen lesz módjuk.

A tisztáson kis filagória áll, ebbe ülünk be négyen. A három páter, Kaufmann József, Nagy Kálmán és Tiszai Pál, kissé megilletődve beszélnek. Az óriási út, a bizonytalan távolkeleti helyzet, még olyan utazónak is félelmetes, aki nem örökre hagyja itt az országot és hozzátartozóit.

Páter Kaufmann friss, élénk, talán jókedvű is, bátran beszél az útról, páter Nagy komoly és szigorúarcú, szemében izzó hit és fanatizmus lobog, Tiszai Pál a legfiatalabb, könnyedén ül a filagória korlátján, lábát lóbálva.

Két év Ankingben

— Mikor indulnak?

— Szeptember elseje körül. Triesztben szállunk hajóra, Velencén, Brindisin, a Vörös-tengeren, Aden, Bombay, Szingapur érintésével utazunk Sanghaiba. A huszonhárom napos tengeri utat turista osztályon tesszük meg. Körülbelül kilencszáz pengőbe kerül fejenként az útiköltség.

— Mi az utazás végcélja?

— Anking. Itt két évig leszünk, hogy a kínai írást és beszédet valamennyire elsajátítsuk. A kínai nyelvben ötvenezer jegy van. Eből 1500 bőségesen elegendő s alig van valaki Kinában, aki húszezernél többet beszélne. Két év tehát ezzel telik el! Hogy utána mi lesz, még nem tudjuk. A missziós terület, amelyen belül működni fogunk, Hopeh tartományban van, amely háromszor akkora, mint Magyarország.

Opiumszívót nem keresztelnek meg

— Miből áll a missziós munka?

— A misszióknak Kinában óriási jelentősége van. Főmunkája természetesen a térítés. A mi területünkön körülbelül ezer embert keresztelünk meg évenként. Sajnos, igen sokan vannak olyanok, akik a felvett keresztény vallást elhagyják. Ennek oka az opiumszívásban keresendő. Ezek a szerencsétlenek idegileg és erkölcsileg annyira ingadozók, hogy megfelelő

istapolás hiányában újra visszaszüllyednek. Ebben ezért most már azokat, akikről tudjuk, hogy opiumszívók, nem is kereszteljük meg.

A kínaiak 99 százaléka analfabéta

— A nőknek milyen szerepük van a missziókban?

— Kinában rendkívül gyakori a gyerekkitevés, amelynek egyrészt az állandó éhínség az oka, de sokan babonából is elhagyják gyerekeiket. Ezeket a missziós nővérek szedik össze s a már megkeresztelt keresztény családoknál helyezik el. A misszió egyéb munkája a leánynevelés, általános tanácsadás, kórházak felállítására, egyszerűbb orvosi segélynyújtás. Az apácák elemi iskolákat, árvaházakat alapítanak. A kínai nép rendkívül elmaradt. Ötszáz millió kínaiából csak egy részük tud írni, olvasni. A fertőző ragályok is rendkívül elterjedtek, sok helyen pusztít a lepra is.

Ehínség, háború, bolsevizmus

— A misszióknak Kína a legjobb talaj. Az általános éhínség kétségbejti az embereket, akik szívesen fogadják a misszionáriusokat, akik számukra segítséget, bizalmat hoznak. A háborúk az éhínség okozta elkeseredést csak növelték. A missziók munkája a bolsevizmus ellen is irányul. A bolsevik propaganda ugyanis igyekszik úrrá lenni a megrendített talajon s mindenféle eszközzel próbálja az óriási kínai tömegeket érdekkörébe vonni. A sok csapás után a missziók megjelenése enyhülést jelent. Érdekes, hogy a magyar misszionáriusokat szívesebben fogadják. Ennek oka, hogy más nemzetbeliben hódítót látnak, míg a magyarral valami homályos sejtés kapcsán rokonságot vélnek felfedezni. A misszionáriusok ugyanis terjesztik a magyarok ázsiai származását s ez munkájukat nagyban megkönnyíti.

A Sárga folyam

— Most a legutóbbi kínai áradásokról hallottunk híreket. Ez is olyan borzalmas csapása Kinának, amellyel nem tud megbírkózni. A Sárga-folyam szabályozhatatlan. Az óriási hosszúságú folyam rendkívül sok homokot hord magával s ezzel saját medrét tömi el. Ilyenkor medret változtat s az árvíz az emberek millióit teszi hajléktalanná. A háborúban azt kihasználják. A japánok most egy gát átvágására készülnek s ha ez sikerül, ötvenmillió halottja lesz a háborúnak. A kínaiak minden erővel védik ezt a gátat, de napról-napra több a valószínűség, hogy a japánok célt érnek.

— Milyen érzés elhagyni a hazát és hozzátartozókat...

Az opiumszívás egyébként ismét tért kezd hódítani, jóllehet, akit opiumszíváson érnek, azonnal kivégeznek. De aki egyszer rabja lett ennek a mérregnek, nem igen szabadul tőle többé.

— Sok magyar misszionárius van Kinában?

— Sokan vannak. A magyar jezsuiták Taming tartományban dolgoznak. Ez rendkívül népes hely. Nyolcezer négyzetkilométer területen, kétezer faluban kétmillió ember lakik. Itt tizenkilenc magyar jezsuita páter, három francia páter, tíz világi benszültött kínai, három kínai jezsuita, hét papnövendék, tíz segítőtestvér és harminchat kalocsai apáca működik.

Most mindhárman mosolyogva beszélnek, hogy hétfőn mindhármukat védőoltásokkal látták el az Irgalmasok kórházában. Tífusz és egyéb trópusi betegségek ellen kaptak oltásokat s oktatták ki őket a védekezésről.

Elbeszélnek, hogy Kinában a megalakult egyházközösségnek egy vezetője van. Az óriási tartományokban ügynevezett kathekétákat neveznek ki, akik vezetik a hitéletet és a misszió munkáját. A vezető csak látogatni jár a kathekétákhoz s háromnapos missziót tart mind egyiknél, majd utazik tovább. A vezető munkája tehát állandó vándorlás. Kétszázhatvan férfi és háromszázhusz női kathekéta van.

— Milyen előkészület szükséges a misszióhoz?

— Elsősorban lelki előkészület... Másképp nem is lehetne megmagyarázni, hogy felkerekednek fiatal emberek, hogy örökre elbúcsúzzanak hazájuktól és hozzátartozóiktól... Ez Isten parancsának jelentkezése az emberben, aminek eleget kell tenni...

A gyakorlati előkészületek is fontosak. A nyelven kívül meg kell ismerni Kína történelmét, szokásait, a nép életmódját, hogy hozzáférhetővé tegyék magukat a nép számára.

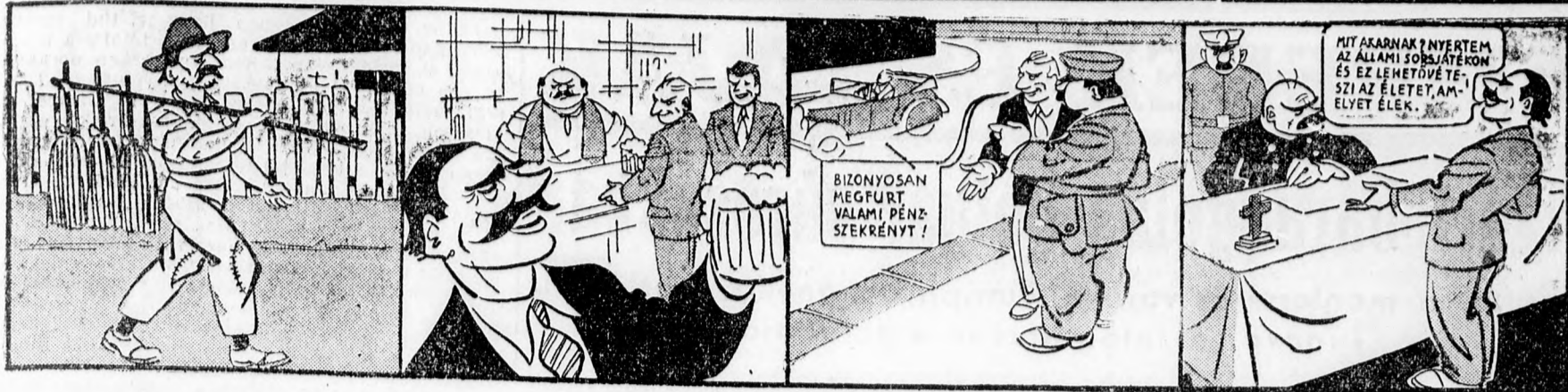
A hírek, amelyek a három útnak induló páter számára Kinából jönnek, nem kedvezőek. A Távol-Kelet háborúja tombol s az emberek tízezrei halnak meg. Érdekes, hogy most levelet nem lehet írni Kinából, mert a posta, a kénykedéstől félve, a leveleket megsemmisíti.

A három páter nem felel. Maguk elé néznek. Az érzés rossz lehet, de az isteni parancs erősebb bennük.

A misszió eredményei mutatják, hogy az önfeláldozásnak ezek a bátor katonái nem hiába mondanak le mindenről, mert napról-napra megfeszített erővel előre viszik a humanizmus ügyét.

— A 13-ik században Európa tíz százaléka leprás volt s a szerzetes rendek munkája mégis kiűzte a leprát — mondja páter Nagy. — Mi is ezt akarjuk, Istenben való hitünkkel segíteni a nyomorultakon, akik a világ más felén már nagyon várnak bennünket.

P. Gy.

Tilos a külföldi román követségeknél segélyt vagy kölcsönt adni

Bucuresti. Saját tud. A román külügyminisztérium közli, hogy a román követségeknél és konzulátusoknál kifejezett parancsuk van arra, hogy ne adjanak se kölcsönt, se segélyt azoknak a román állampolgároknak, akik pénz nélkül maradtak külföldön. Az utóbbi időben ugyanis rengetegen rohanták meg a román követségeket segély- és kölcsönkérésekkel s hevesen tiltakoztak, ha visszautasították őket. Ha valaki külföldre utazik, vigyen magával annyi pénzt, amennyire szüksége van s a kivitt pénzzel gazdálkodjék úgy, hogy hazautazásáig ki tudjon jönni belőle.

Új rendelet törvény szerint 60 éves korhatárban kötelező lesz a vasutasok nyugdíjazása

Bucuresti. Saját tud. A király hétfőn rendelet-törvényt írt alá, amely módosítja a CFR-személyzet nyugdíjazására vonatkozó törvényt. A vasutasok nyugdíjazása 60 éves korukban kötelező lesz. Ezt az igazgató-tanács a szolgálat érdekében kivételes esetekben 63 évig meghosszabbíthatja, de az 57-ik és 65-tödik életkor között bárkit, aki a vasúti alkalmazottak 2-14-ik kategóriájához tartozik, nyugdíjazni lehet.

Nem kötelező a részvénytársaságokra a közgyűlési meghívók közzététele

Elvi jelentőségű döntést hozott a fővárosi törvényszék

Cluj. Saját tud. A közgyűlési meghívók közzététele nem kötelező a részvénytársaságokra nézve. Ezt a döntést hozta a fővárosi törvényszék 368-1938. szám alatt. A konkrét eset egyébként a következő:

A. Socotub S. A. Bucuresti néven 14,500,000 lejrel új részvénytársaság alakult, amely alapszabályába felvette, hogy a részvénytársaság minden előzetes közgyűlési meghívó közzététele nélkül is érvényes közgyűlést tarthat, amennyiben az igazgatóság a felügyelőbizottság jelenlétében megállapítja, hogy a közgyűlésen minden részvényes jelen van, illetve képviselteti magát és a közgyűlési határozatokhoz a részvényesek egyhangulag hozzájárulnak. Amidőn a Socotub S. A. a működés elnyeréséért beadványt intézett az ilfovi törvényszékhez, az ügyészség a kérés elutasítását javasolta azzal az indoklással, hogy a közgyűlési meghívó közzétételét a kereskedelmi törvény kötelezőleg írja elő. A törvényszék azonban mégis elrendelte a cég bejegyzését az ügyészség által kifogásolt alapszabályai a következő indoklás alapján: A kereskedelmi törvény azért írja elő a közgyűlés meghirdetését, hogy a részvényesek elé olyan napirendi kérdések kerülhessenek, amelyekről nem volt előzetes tudomásuk. Abban az esetben, ha az összes részvényesek egyhangulag megállapítják, hogy érdekében a közgyűlés meghívónélküli megtartásával kárt nem szenvednek, a közgyűlési meghívó közzétételének elmulasztása nem sérti a kereskedelmi törvény idevonatkozó szakaszát.

Halálos autó-baleset a jebeli országúton

Rózsa Benő szőrmeáruház-tulajdonos fia és Boros Mihály mészáros életüket veszítették a szerencsétlenségénél. Két utas súlyosan megsebesült

Timisoara. Saját tud. A banati Jebel község közelében súlyos gépkocsibaleset történt. A szerencsétlenség előzménye, hogy Boros Mihály fiatal mészáros egy használt Chevrolet-kocsit szerzett, amelyet tulajdonosa mint használhatatlant már régen garázsba tett. A fiatalember két társával ugyahogy rendbehozta a kocsit s a tervezett kirándulásra meghívta Rózsa Béla 27 éves szücsöt is. Rózsa Benő ismert szőrmeáruház-tulajdonos fiát.

A gépkocsit Boros Mihály vezette fokozott sebességgel. Jebel községben az egyik kerék levált a kocsiról, az autó utasai azonban ezt nem vették észre, csupán annyit láttak, hogy a kocsi kilendült a rendes irányból, bukdácsolva átszaladt egy kavicsalmazon s aztán nekilendült egy eperjának. Az autó az összekötés következtében felborult s utasait maga alá temetve pozdorjává tört.

A szerencsétlenséget a közelben dolgozó földművesek vették észre, akik az autó romjai alól holtan emelték ki Boros Mihályt, míg Rózsa Bélát s az autó másik két utasát: Sepe-tan Dumitru és Ghica Joan, a helybeli repülő-állomás alkalmazottai súlyos sérüléseket szenvedtek. Rózsa Béla, aki koponyaalapi törést szenvedett, sérülésebe néhány óra múlva bele is halt, míg a másik két sebesültet a mentők szállították Timisoarara, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy sérülésük súlyos ugyan, de nem életveszélyes.

A szerencsétlenség első áldozata, Boros Mihály egyébként öccse Boros Károly ismert detai autószállítónak s érthetetlen, hogy ennek ellenére egy lomtárba dobott gépet tudott szerelni.

A hatósági vizsgálat a szerencsétlenség ügyében megindult.

Érdekes ülés a magyar minisztertanácsban

Hóman Bálint tárcanélszárny miniszter a maga munkakörének a miniszterelnökséghez való beosztására tett javaslatot s miniszteri állásáról lemondott

Budapestről jelentik: A minisztertanács hétfő délután ülést tartott, mely alkalommal Hóman Bálint tárcanélszárny miniszter tett előterjesztést arról az iskolán kívüli nemzetnevelési munkarendről, melynek összeállítására a kormány alakulásakor megbízást kapott. A miniszter tervezte a sajtóbeli eszmeterjesztés megszervezésével is összefüggött. Eppen erre utalva, a miniszter kifejtette, hogy a nemzetnevelési és eszmeterjesztési központ úgy alakítható meg legcélszerűbben, ha a miniszterelnökség eddigi sajtóosztálya megfelelő kiegészítést kap s maga a miniszterelnökség veszi az egész ügyágazatot munkakörébe. Hogy ez a központi szervezet minél hamarabb létrejöhessen, Hóman miniszter kijelentette, hogy megbízatását befejezettnek tekinti s miniszteri állásáról lemond.

A bejelentést a minisztertanács tudomásul vette. Együttel Imrédy Béla miniszterelnök és gróf Teleky Pál közoktatásügyi miniszter meleg szavakkal méltatta Hóman Bálint miniszteri munkásságát, mely öt évnél is több idő alatt igen nevezetes lendületet adott a magyar kulturának. A minisztertanács egyúttal a Hóman javaslatát értelmében kimondotta a nemzetnevelési és eszmeterjesztési központi ügyosztály létesítését s ennek a miniszterelnökség körében való elhelyezését. Az új ügyosztály vezetésével Antal István eddigi igazságügyi-

miniszteri államtitkárt bízta meg.

A késő esti órákban hivatalos jelentést adtak ki a minisztertanácsról. A hivatalos lap kedd reggeli száma közli a Hóman Bálint felmentéséről szóló legfelsőbb kéziratot. A kormányzó külön elismerő iratot is küldött a volt miniszternek. Ezzel egyidőben Imrédy Béla miniszterelnök tudomásul vette Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszternek a nemzeti önállósítási alap (az ifjak gazdasági elhelyezkedését elősegítő intézmény) elnökségéről való lemondását és Hóman Bálintot az alap kezelésének és irányításának érdekében szervezett nemzeti önállósítási tanács elnökévé kinevezte.

Genfből jelentik: A Népszövetség pénzügyi bizottsága most tartotta szokásos tanácskozá- sát, amelyben foglalkozott Tylernek a Budapestről való távozása alkalmával készített utolsó jelentésével. Dr. Baranyay Lipót, a Nemzeti Bank elnöke is jelen volt a tanácskozáson. Tyler jelentése megállapítja, hogy Magyarország az utolsó hat évben nagy haladást ért el: kiegyensúlyozta költségvetését, megvédte valutáját és megegyezést hozott létre külföldi hi- telezőivel.

Kávéházakban, vendéglőkben kérte mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

EMBEREK ÉS TÁJAK

Nyári barangolás bolgár városokban

Szófia, a meglepetés városa. Európa dohányközpontjában.
Tirnovó, a fotografusok eldorádója

Szófia, július hó.
Az ideérkező újságok pontosan beszámoltak a hazai szörnyű kánikuláról, hogy 35 fok volt a meleg és az ország lakossága borzalmasan szenved a hőségtől. Errefelé mosolyogva tudom ezt csak olvasni. 35 fok?... Az is valami... Ötödik napja 42-43 fok meleg van Bulgáriában, a napon pedig egészen fantasztikus magasságokig, a hőmérő sztratoszférájáig szökken a higany. Az emberről naphosszat patakok a víz és még a bolgárok, akik mellényben, gallérban, persze kaptatót hordva járnak, még azok is ezt mondogatják:

— Végre egy kis nyári idő!

Ugylátszik nekik ez semmi. De hagyjuk a meleget, csavarjunk vizes törülközőt a fejünkre és gondoljunk vissza az utolsó napok érdekesebbéire. Kezdjük Szófiánál, annál a városnál, amelyre otthon lekiicsinylőleg gondoltunk. Régen nem ért olyan meglepetés, mint Szófiában. Ebben a háromszázezer lakosú városban nyomát sem találja az ember annak, hogy hatvan évvel ezelőtt még törökök voltak itt az urak. Boszorkányos gyorsasággal varázsoltak a bolgárok a régi Szófia helyére egy új, modern várost.

Ahány utca, annyi palotaépítkezés.

Két héttel ezelőtt még Belgrád utcáit róttam, így tehát könnyű különbséget tenni. Szófia szebb, modernebb, ez kétségtelen. A belváros utcáiban csupa négy-hatemeletes ház, két új modern szállodáját, a mi szállodáink meg sem tudják közelíteni. Bulgária épít. Nincs utca, amelyben ne épülne valami óriási miniszteriumi, bank vagy vállalati palota. Az ember itt csodálkozik, mikor minden bolgár ezt panaszkolja:

— Bulgária szegény kis ország...

Látványos van rengeteg, mégis a pompás színház és hivatalos épületek mellett az embernek az utcai élet színes forgataga tűnik fel leginkább. Főleg az autótaxik. Csupa vadonatúj nyolchengeres luxuskocsi. Nincs autótaxi Szófiában, amelynek ne lenne beépített háromlángos rádiója. Ha az utas beül a kocsiába, a sofőr előbb a rádiót nyitja ki és csak azután csapja le a taxizászlót. Előbb kérdezi meg, hogy milyen leadót óhajt az utas hallgatni és csak azután érdeklődik a cím után, ahová hajtania kell. Itt magánkézben vannak a taxik és a tulajdonosok versengenek, hogy minél szebb kocsit állítsanak ki.

A mozik külön látványosságzámba mennek.

A legelegánsabb hotel felé este kilenc tájban estélyiruhás emberek sétálnak. Estély van a szálló terraszán. Ezt megnézzük. A hölgyek végre legalább itt elegánsak, a férfiak azonban... Különös kontraszt, amikor egy csinos, hosszúestélyi ruhás hölgy szürkeruhás, nyakkendőnélküli férfi karján megy be az estélyre. Itt nem autón érkeznek az emberek. Pesten aki estélyiruhát vesz fel, az legalább taxin megy az est színhelyére. A terrasz a legjobb pesti nyári helyiség nivójának felel meg. A zene remek, a párok nagygyorsan táncolnak, — de óh jaj, — minden harmadik asztalnál hagymás nemzeti eledeit esznek...

Szófia legszebb része azonban nem Szófiában, hanem közelében van. Ha az utas vonaton Szófiát az ország belseje felől közelíti meg, például Várnából megy Szófiába, akkor a tizenkétórás gyorsvonati út minden szenvedését elfelejti, amikor a vonat Szófia előtt egy órányira a Balkán-hegységbe kanyarodik bele. Az Isker folyó kanyarodik a pályatest mellett, köröskörül pedig több, mint kétezerméteres hegyóriások. — A nagyszerű svájci vasútvonalak, a Simplon-expressz pályája, a ragyogó Salzburg-Buchsonal, a pompás Vágvolgye micsoda konkurrenciát kapnak itt, — ha erről a csodás vasútvonalról Európa többet tudna.

Szófia 559 méter magasságban fekszik a tenger színe felett. E magasan fekvő városra a 2287 méter magas havas, a Witoscha néz le. Európa egyik legmagasabban fekvő nagyvárosa Szófia, mégis milyen meleg van itt.

Egy város, amely tele van dohánnyal.

Néhány órai vasútutazás után Szófiából az ország második legnagyobb városába, a százezer lakosú Plovdivba érkezik az ember. A régi időkben Phillipolis volt ennek a városnak a neve és innen is kiirtották mindent, ami a törökökre emlékeztet. Ez a város elsősorban arról nevezetes, hogy igen nagy idegenforgalma van. Ide jönnek Európa országainak dohány bevásárlói, mert itt terem a legjobb, legfinomabb dohány.

Házigazdánk meghívására máris indul velünk az autó a plovdiviak közeli nyaralóhelyére. Néhány perc múlva már hegyi ösvényen kanyarog a borzalmas állapotban levő autót. Autót? Istenkísértés! Szemben minduntalan szamaragoló bolgár parasztok jönnek. Ha egy közlekedési eszköz, egy szamar, vagy öszvér jön szembe, a legnagyobb probléma elférni az úton. 1500 méter magasságban már mitsem érezni a lenti kánikulából. Koromsötétben érjük el a hegyi szállót, amely azonban kinos meglepetésre, még nem nyílt meg. Mit lehet itt csinálni? Vissza kell menni a negyven kilométeres úton a forró városba? Ugyan. Az ember ilyenkor természetesen betör a szállóba. A sötét szállóba való beosonás különös varázslattal bír. Odabenn megvetett ágycsapatok találunk. A pincében bort. A villany nem ég, de akad petróleumlámpa. A jókedvű utitársam megjárta a portás szerepét. Trófiás bejelentőlapokat ír. A szállóban semmi ennelvélő, mindenkiől megkérdezi, mit parancsol reggelire. Hej, ha a tulajdonos most itt megjelenne, azt hinné szellemek tanyáznak a hegyiszállóban. Soha ilyen nagyszerű alvást. Korareggel ragyogó reggeli vár ránk. Hogy honnan szerezte utitársam, az megfejtethetlen. A szállóban mindent úgy hoztunk helyre, amint találtuk. Újból lezártuk és kiosontunk.

Végre egy szálloda, ahol nem kellett borralvót adni...

Az amfiteatrumalakú város.

Még Szófiában adta valaki a tippet: ha igazán szépet akar látni, utazzék el Tirnovóba. Ezt a tanácsot érdemes volt elfogadni. Európa talán legérdekesebben fekvő városát ismertem meg.

Megközelíteni csak személyvonattal lehetett, a Balkán-hegységen keresztül azonban erre is olyan hallatlanul szép a vasútvonal, hogy az ember a vészféket szeretné meghúzni, hogy a vonatot megálljon a szebb helyeknél. Alagút alagút után, viaduktok tömege. A vonat két mozdonyal ezer méteres magasságba kapaszkodik fel és még mindig óriási hegyek vannak kétoldalt. Tirnovó kis városába megérkezve, negyedórát vitt a fiaker az állomástól a szállodáig. Amikor a kis szálloda ablakán kinéztem, pár lépésnyire alattam megpillantottam a vasútállomást. Na, ez a kocsi jól becsapott, — gondoltam, másnap azonban kiderült, hogy a légvonal kétszáz méteres távolságát a kocsitűn nem lehet másképpen megtenni. A fantasztikusan fekvő városban ide-oda kanyarodik a Jantra-folyó, a város pedig a folyó medrének szeszélyeit követve, a közbeeső sziklafalakra épült. Ha valaki lenéz egy ablakon, feneketlen mélység van alatta, ha a ház másik olda-

lán kilép a kapun, éppen hogy el tud menni, mert a túlsó oldalon is hasonlóan tátong a mélység. Valóságilag amfiteatrumszerűen sorakoznak egymásmellé a házak. De milyen házak? Ósregi fatákolmányok, girbegörbe apró utcácskák. Mesebeli Eldorádója a fotografusoknak ez a kis város. A mélységes Jantra-folyó felett bravúrosan merész viaduktok húznak át. A vonat alagúton szökken ki a viadukra, pillanatra megmutatja a város látképét és újból alagútba tűnik el. Ismét viadukt és az utas ugyanazt látja. A város másik oldala öreg házaival éppen úgy néz ki, mint a másik. Fantasztikusan szép vidék ez.

A főtér meglepően modern. Az étteremben a pincér lelkesedve elrohan, amikor megtudja, hogy magyar vagyok. Szalad a város magyarjáiért. Meg is jelenik egy fiatal fodrász, aki Budapesten született, de már régóta itt lakik. Este tizenegykor még katonabanda játszik kísérőzenét a vacsorához. Harsog az egész városka. Az étterem mellett már majdnem készen áll az új klinika. Szegény betegek, itt éjfélig szól a zene majd az ágyak alatt...

A város tele van egyenruhás emberekkel. Katona, tűzoltó, rendőr, utcaseprő, postás, vasutas itt olyan hasonló egyenruhát hord, hogy az ember nem tudja ezredessel, vagy postással áll-e szemben. Vigyázni kell, nehogy valami magasrangú katonát kérdezzen meg az ember, hogy van-e levele?

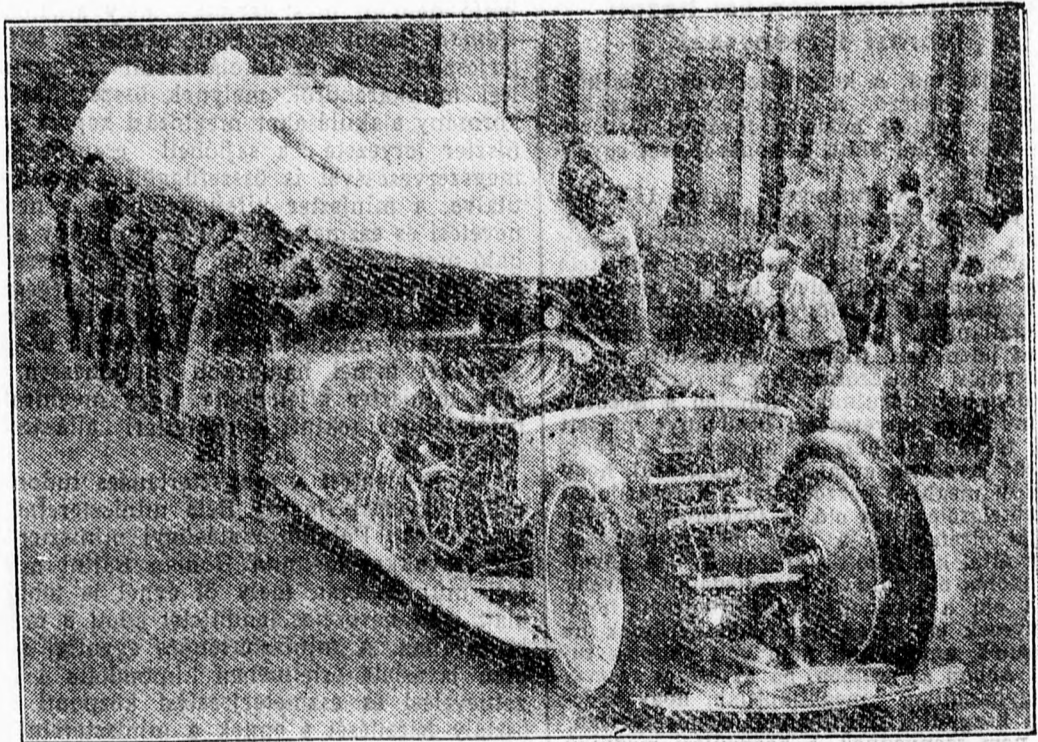
A kis város egyetlen gyenge szállodájában ajtóim elé tettem ki este a cipőmet. Nem, nem lopták el, sőt nagygyorsan kipuccolták. Ezzel szemben öt levát számítottak fel külön a cipőpuccolásért. Ez jár, ez nincs benn a tiszszázalék borralalában és különben is a pénz az utcai cipőpuccolóé, mert neki szerződése van a szállodával, hogy minden cipőt kivisznak hozzá. Amikor elutazni készültem, a cipőpuccoló vitte ki a koffert az állomásra. Nyugodtan otthagyta az üzletet. Szerződése van a szállodával, hogy ő visel minden poggyászt.

Hogy itt mik vannak!...

L. L.

Repülő út a világ körül Hughes 17 óra alatt érkezett meg Newyorkból Párizsba

Párizsból jelentik: Howard Hughes, aki, mint jelentették, hétfőre virradó éjszaka indult el Newyorkból világkörüli repülő útjára, hétfőn délután 5 óra előtt 5 perccel leszállt a francia főváros közelében levő Lebourget-i repülőtérre. A több, mint 4 ezer kilométeres utat Hughes 17 óra 35 perc alatt tette meg. A gép óránként 300 kilométeres átlagsebességgel haladt. Hughes ezzel megdöntötte az Atlanti óceán átrepülése terén nyugat-kelet irányban felállított összes eddigi csúcsteljesítményeket. Hughes teljesítménye annál értékesebb, mert repülőgépe a newyorki felszállásnál megsérült. A gép hátsó része ugyanis felszállás közben a földhöz ütődött. Ennek folytán a magassági kormány sérülést szenvedett s két fontos alkatrészét ki kellett cserélni.

Óriási versenykocsi építettett John Cobb angol versenyző. A kocsi karosszériájának felszereléséhez húsz ember kellett. Az óriási gépkocsi befedéséről készült fenti képünk.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyed évre 210, egy hóra 70 lej.
Külföldön: Egész évre 900, fél évre 450, negyed évre 225, egy hóra 75 lej.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037-
Telefon: 12-27.

Csúf szerkesztő: dr. Sulyok István
Kéziratokat nem örvölünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató Intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: Északnyugati, nyugati szél, helyenként, főleg északkeleten még kevés eső, a hőmérséklet lassan és fokozatosan emelkedik.

Uj parancsnok a timisoarai rendőrség élén. Timisoara. Saját tud. A megyei csendőrség és rendőrség élére Mateescu Mateiu csendőralezredes neveztek ki, aki már át is vette a csendőrlégió és a rendőrkvesztura parancsnokságát.

GYÖRGY ANGOL KIRÁLY BETEG. Londonból jelentik: Hivatalos jelentés szerint György király gyomorhülésben megbetegedett. Az orvosok remélik, hogy emiatt nem kell ismét elhalasztani a királyi pár párizsi utazását.

Felmentették az államellenes izgatás vádjaitól a plaesii de josi segédlelkészt. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Minier Árpád plaesii de josi segédlelkészt azzal a váddal jelentették fel az ottani állami iskolai tanítók, hogy arra biztatta volna vallás tanítása közben a katolikus iskola növendékeit: ne tanuljanak románul. A segédlelkészt a csendőrség letartóztatta és a brasovi hadbírósnak adta át. Mintegy háromheti fogvatartás után szombaton ítélkezett fölötte a hadbírósnak és Minier segédlelkészt bűncselekmény hiányában felmentette. A fiatal segédlelkészt azonnal szabadlábra helyezték és már haza is érkezett.

GRÓF TISZA JÓZSEF HALÁLOS GÉPKOCSI-SZERENCSETLENSÉGE. Békéből jelentik: Gróf Tisza József 20 éves egyetemi hallgató kedden hajnalban fél 4 órakor Békés község közelében gépkocsijával egy eperfának rohant. A kocsi összetört. A gróf szörnyethalt.

ÓTEZER ANGOL REPÜLŐGÉP KANADÁBAN. Londonból jelentik: Lapjelentések szerint az angol légi fegyverkezés központját Kanadába helyezik át, mert Angliát repülőgépművelőkkel szemben nem lehet jól megvédelmezni. Kanada ellenben a levegőben megtámadhatatlan. Ótezer angol repülőgép állandóan Kanadában fog állomásozni. A terv megvalósítására az angol kormány állítólag 200 millió fontot irányzott elő.

Átszervezik az utcai közlekedést. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium az utóbbi időben behatóan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy lehetne a rendőrség mellett egy olyan szervezet felállítani, amely közlekedési kihágásoknál nyomban itélkezne a rendőr által előállított személy felett. A rendőrbírósnak — terv szerint — a közlekedési kihágásokon kívül a utcai kihágások ügyében is itélkezne. Calinescu belügyminiszter egyébként rendeletet küldött a rendfenntartó hatóságokhoz azzal az utasítással, hogy gépkocsibalesetek esetén a vezető hajtási igazolványát vegyék el. A hivatásos és műkedvelő gépkocsivezetőit elvett igazolványokat a bírói eljárás befejezéséig az illetékes ügyészség fogja őrizni.

MEGHALT DR. ZIEGLER KÁROLY, A KIVÁLÓ ORVOS-ÍRÓ. Târgu-Mures. Saját tud. Dr. Ziegler Károly, Târgu-Mures volt tisztii főorvosa, a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság tagja, regényíró 66 éves korában meghalt. Az elhunyt érdemes tagja volt a város magyar társadalmának. Széleskörű munkásságot fejtett ki, különösen a Magyar Kaszinó életében, melynek hat év óta elnöke volt. Halálát öt fia és kiterjedt rokonság gyászolja. Köztük Vásárhelyi Z. Emil, a művészkörökben kedvezően ismert kitűnő grafikus.

Lovainak fürösztése közben folyóba fullt egy fiatal gazda. Oradea. Saját tud. Halálos tragédia történt hétón Teteche községben. Báthory István 36 éves jómódú gazda három lovát fürösztötte a Crisbe. A fiatal gazda az egyik ló hátán ült, a többieket pedig kantárszárnál fogva vezette a vízbe. A szerencsétlen ember egyszer csak három méter mély vízbe került, leesett a ló hátáról és a folyóba fulladt. Holttestét eddig még nem találták meg.

Kolompyszó a kávéházban

Az ember ül a füledt, nagyvárosi kávéházban, amelyet jámbor önámítással hűsnek érez, kavargatja a jeges feketéjét és méldzó, de inkább szenvedő tekintettel — amelybe a kánikulai renyhesség tunya és szellemtelen kifejezése vegyül, — kibámul a szikrázó nyárba. Nem egyedül végzi ezt a sivár és vigasztalan műveletet: sorstársai ülnek mellette és körülötte, ujjatlan nyári ingre vetkőzve, tikkadtnak, ostobán s tisztán a szokás hatalma által idekényszerítve, mert a kávéház igazi varázsdát: a füsttel és kávéillattal vegyes léghőrt, a gondolatfűtő forró feketét, a máriányszal mellett lobogó vitékat s a lüktető politikai és művészeti évad híreivel telt újságok olvasásának örömet ilyenkor, kánikulában alig-alig találja meg itt az ember... Csak ül, ül, mélyen a tudat alatt rejtentő szabadságvágyásokkal, amelyeket már tavaly és tavaly előtt, egyeseknél talán évtizede már, végtelenségig elfojtott, elnyomott és fogvatart a mindennapi munkakeresési munka robotja, a pénztelenség, a rendezetlen ügyek és más nehezékek, bilincsek, kényszerűségek, amelyek kiszakíthatatlanul és végzetesen a nagyvárosokhoz kötik a szegény ember-rabot. Mit tud már az ilyen kávéházi bennszülött arról, hogy vannak árnyas hegyi-utak, pompás pázsitok, folyómenti falvak, bukdácsoló patakok, eldugott, csendes fürdők, havasi menedékházak és egyéb gyönyörűségek, amelyekkel a vidéken való nyaralás kedveskedik. Mit tudják már ezek, hogy reggelente az esztendőben milyen izletes zsendicét főz a juhász?...

De egyszer csak szokatlan dolog történik. Valaki jeges vizet kér. A pincér a vilányhűtőből hosszú csipetűvel szabályos jégkockákat ejt a tálcán sorakozó poharakba s vizsi vendégei elé. Azok szakavatottan megvárják, amíg a víz átveszi a lassan enyésző jég hidegét s aztán a felére olvadt jégkocka fölött hörpinteni kezdik a hástító italt. Egyikük ki is itta már félíg s a borkóstoló mozdulatával tartva maga elé a poharat, megvárja kissé, hogy tökéletesen elkeveredjék benne a fagyos áramlat... És amint a jég az üveghez ütődik, megcsendül a pohár, mint egy kis harang... Néhányan felfigyelnek a különös nemvárt zenére s az álmos és unott kávéházi arcokon érdeklődés sugara vonul át. Egy másik évtizedes törzsvendég is megisméli a műveletet s aztán gyerekes örömmel jegyzi meg:

— Ni, úgy szól, mint egy havasi kolomp. Csugyan!... Most már négyen-öten rázák a kis jégdarabot a vízzel féltgett ivópoharakban... És tudatosá válnak a forró városi falak közé zárt szegény gyengyemberek lappangó sóvárgásai. Már tudják mind, hogy most a kiszabadulás, a természethez való visszatérés, az egyszerű életkörülmények között való gyógyulást-keresés évadja van. Látják a napsütötte magaslatokat, köröskörül a tetők hullámozó vonalát, hallják a mély, zúgó völgyeket, amelyekben titokzatos sűrűségek alatt mormolnak üde pisztrángos vizek...

— Igen, — ismétlik a füstben-aszalt kávéházi figurák, — pont úgy szól, mint a havasi kolomp. S mialatt kölykösén, ostobán kolompolnak a vizes poharakkal, sokakban, akiknek bár egy módjuk kínálkozik, hirtelen, komolyan és ellenállhatatlanul megértelődik a nyaralás elhatározása. (j. b.)

TÜZVÉSZ A KRUPP-FÉLE FEGYVERGYÁRBAN. Magdeburg. Vasárnap este a Krupp-művek jármű-csarnokában tűz ütött ki. Több tank-kocsi felrobbant, majd a csarnok a benne lévő gépekkel és kocsikkal együtt teljesen elégett.

Az oradeai Katolikus Legényegylet Liszt Ferenc Enekkara július 13-án, szerdán este 8 órakor fontos megbeszélést tart énekkari tagjaival.

Jobb időket remél

Remény nélkül az élet kilátástalan. A MERCUR fiókjainál vásárolt sorsjegyek beváltották a legvérmesebb reményeket.

MIELŐTT nyaralni utazik.

vásároljon Állami Sorsjáték SORSJEGYET a

MERCUR

FIÓKJAINÁL.

A XVII. sorsjáték I. osztályának a húzása JULIUS 15-én lesz.

Oradeai képviselő: **Dacia Bank**, Bulv. Regele Ferdinand 9.

Halálos áldozata is van a satumaremezei viharoknak. Satumare. Saját tud. Amint legutóbbi számunkban jelentettük, vasárnap délután borzalmas erejű vihar vonult el Satumare megye felett. Újabb jelentések szerint az elemek tombolása halálos áldozatot is követelt. Somcuta-Maren a szél letépte a magasfeszültségű villanyvezetéket, amely Lampa Florika nevű kislányt súlyosan megsebesítette. A gyermek kálózására elősietett az édesanyja, aki kétségbeesve rohant sikoltozó gyermeke segítségére. Ijedtében nem tért ki a figyelme arra, hogy a villanydrót halálos ütést mérhet rá. A szerencsétlen asszony a leszakított huzalt csupasz kézzel megfogta. A következő pillanatban jajszó nélkül, szénén égve, holtan esett össze. A szomszédok közül többen a segítségére siettek, azonban az áram ezeket is erősen megrázta. A vihar második halálos áldozata Chira György dănesti földműves. A gazdálkodót az országuton érte a vihar. Menekülés közben megcsuszott és fejével előre egy vízzel telt árokba esett. Mivel senki sem sietett a segítségére, a többgyermekes családapa megfulladt. Az ügyészség mindkét esetben kiadta a temetési engedélyt. — Az országszerte pusztító zivatarnak egyébként Bihar megyében is halálos áldozata van: Bărnos Flore 40 éves Rosia községbeli gazdát, amidőn a mezőről hazafelé jött, utólérte a zivatar. Bărnos a jéges elöl egy fa alá menekült, amelybe belecsapott a villám s a szerencsétlen embert agyoncsapta.

Okmányhamisítással elkövetett újabb sikasztásokat derít fel a vizsgálat a ghimesi postamester terhére. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Megírtuk, hogy Ince József volt ghimesi postamester ellen, 272 ezer lejes hivatali sikasztás miatt eljárás indult. A letartóztatásban levő postamester azzal védekezik, hogy a pénzt különböző faüzletekbe fektette, amelyek azonban nem váltak be és így nem tudta visszatéríteni a jelentékeny összeget. A vizsgálat letartóztatása után is természetesen tovább folyt. A postaellenőrök most megállapították, hogy Ince a postai megbízásoknak sem tett eleget és az inkasszó céljából hivatalához küldött váltók értékét is aláírás-hamisítással felvette. Így az elkasszított összeg most már meghaladja a háromszézer lejt, mely azonban még mindig nem végleges és számolni lehet az összeg növekedésével.

Háromévi fogházra ítélték a baiamarei hamis utlevélgéáros. Satumare. Saját tud. Néhány éve elszöktetett országszerte nagy feltűnést keltett az a példa nélkül álló, tömeges okirathamisítás, amelyet alapos nyomozás után lepleztek le a satumareai hatóságok. Megállapították, hogy Simon Aron baiamarei utlevélgéáros több mint száz külföldi utlevélt hamisított. A törvényszék annakidején Simon másfélévi fogházra ítélte, amit azóta le is ült. Most ismét közokirat hamisítással vádoltan állott a satumareai törvényszék előtt. Simon egyik ismerősét: Weisz Mayerné baiamarei asszonyt, hamis vagyoni bizonyítvány alapján kiszabadította az ügyészségi fogházból. Mayernét monopóliumság nem fizetése miatt letartóztatták, mire Simon egy, a „város által” kiállított értékbizonyítvánnyal igazolta, hogy az asszony vagyoni helyzete lehetővé teszi a bírság behajtását. A bizonyítvány alapján Weiszné szabadlábra helyezték. Később azonban kiderült, hogy a bizonyítvány Simon „üzemből” került ki. A bíróság Simon Aront háromévi fogházra, három ezer lejt pénzbüntetésre és politikai jogainak öt évi felfüggesztésére ítélte.

*** Internátusi felvétel.** A braşovi római katolikus liceum internátusa jelentkezőket elfogad az 1938-39. iskolai évre. Felvilágosítással szolgál a felügyelőség: Braşov, Liceul Rom. Cat.

A templom tetejéről a földre zuhant egy bádógos. Satumare. Saját tud. A körülményekhez képest szerencsés kimenetelűnek mondható baleset történt Lechinta községben, a görög katolikus templom fedése közben. Jakab Imre somcutamarei bádógos egy lécezt akart a helyére felszegezni. Kalapácsolás közben megcsuszott s egyensúlyát veszítve, a nyolc méteres magasságból lezuhant a földre. Az eszméletlen bádógot orvosi segélyben részesítették, majd beszállították a somcutamarei kórházba. Orvosi megállapítás szerint Jakab külső és belső zúzódásokat szenvedett és a hátgerince is megsérült.

Egy hónap múlva találták meg az erdőben az eltűnt csángóleány felakasztott holttestét. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Simon Rozália Vranceanu 15 éves coşneai csángóleány ez év június 7-én nyomtalanul eltűnt hazulról. Szülői mindent kerestek és a hatóságok körözölevelet adtak ki megtalálására, azonban minden eredmény nélkül. E hó 8-án aztán a pásztorok borzalmas felfedezést tettek az erdőben: az egyik fán felakasztott hullát találtak. A holttesten már nem volt sem bőr, sem hús, csupán a csontok fehérlettek kísértetiesen. A fa alatti nő ruhafoszlanókból ismertek rá a szülők leányukra. A csendőrség azt igyekszik kideríteni, hogy mi készítette öngyilkosságra a fiatal, szinte gyermek-számba menő csángóleánykát.

Temetés. Özv. Nagy Józsefné szül. Mészáros Julianna 84 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután 6 órakor lesz Oradeán a Sf. Gabrieli-u. 5. számtól. (Erdélyi „Concordia”).

Százhusz lei miatt — egyévi fogház. Satumare. Saját tudósítónktól. Nem mindennapi ügyet tárgyalt a satumareai törvényszék. Cioltea Stefan, az országuton megtámadta és földre teperte Ardilic György földművest, akitől — miután ájultra verte — elrabolt 120 lejt. A törvényszék a vádlottat távollétében egyévi fogházra ítélte. — Cseke Cipriant, aki az Irgalmas Nővérek satumareai anyaházából egy hizott dísznét loptott, szintén egyévi fogházra ítélték.

Zürichi zárlat: Párizs 12.07 egyenlőcad London 21.56 fél, Newyork 437 háromnyolcad, Brüsszel 74.10. Milánó 23, Amszterdam 241.77 fél, Berlin 175.80, Prága 15.16, Varsó 82.40, Belgrád 10, Bucuresti 325.

BORSEC

Villa Carlton

Hideg-meleg víz. A legnagyobb kényelem

Közgyűlést tartott a Radna-zarandokló egyesület. Timişoara. Saját tud. A Mária-Radna-zarandokló egyesület P. Christ István szalvatoriánusrendi tartományfőnök elnökségével most tartotta meg rendes évi közgyűlését. Ladányi Kornél a titkári, Becker József a pénztári, Arnold Gáspár az ellenőri és Lindolt József az egészségügyi szolgálatról szóló jelentést olvasták fel. Timişoaráról évente két nagy gyalogos-zarandoklat indul a kegyhelyre. Juniusban a németajkuaké, szeptemberben a magyaroké. A most tartandó Szent Anna-napi zarandoklatra vonatkozólag bejelentették a közgyűlésen, hogy azzal párhuzamosan különvonatot is indítanak, amely reggel öt órakor indul s este hat órakor visszaindul a kegyhelyről. A közgyűlés végül megválasztotta a férfizarandoklati szekció vezetőjét. A csoport egyházi díszelőke Wégling János apátkanonok, világi díszelőke Harzer Ágoston és Martzy Mihály tanár lettek.

A CLUJI ÁRUTÖZSDE JEGYZÉSEI. Cluj. Saját tud. A Cluj árutözsde jegyzései: Búza 600, árpa 350, zab 450, kukorica 380, fehérpaszuly 550, nullás liszt 11.60, 4-es liszt 10.80, 5-ös liszt 10.40, kukoricaliszt 5.40, korpa 3.10, széna 110, lucerna és lóhere 100, szalma 85 lei métermázsánként.

Ciuc megyei rövid hírek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Szabó Albert 45 éves sandominici apaállatgondozót, amint az egyik bikát be akarta hajtani az istállóba, a bika szarvára kapta, a földre szujtatta s olyan súlyosan összetaposta, hogy állapota aggodalomra ad okot. — Mundrucz György báile-tusnadi fuvaros egylovas fogatával homokot bányászott az Olt partján. Lová szekerestől együtt belement az Olt vizébe. Mundrucz belevette magát az Oltba, hogy az állatot megmentse, azonban az ár elkapta és belefullt a vízbe. Őt árva maradt a tragikus sorsu fuvaros után.

A reimsi katedrális belseje.

Megírtuk, hogy a reimsi katedrális újjaépítették s vasárnap volt ünnepes felszentelése. Képünk az ósrégi gótikus koronázó templom főhajóját ábrázolja.

*** Idősebb embereknél, kórknek székletéte rendellenes és fájdalmas,** sokszor már napi 3-4 evőkanál természetes „Ferenc József” keserűvíz is meghozza a megfelelő bélkiürülést és a kielégítő anyagcserét s így jelentős megkönnyebbülést idéz elő. Kérdezze meg orvosát.

Jelentkezzenek a nyugdíjasok könyvecskékkel együtt a pénzügyigazgatóságon. Oradea. Saját tud. A pénzügyigazgatóságon tudvalevően egészen új rendszert vezettek be a nyugdíjak folyósításánál. Cadariu Emil pénzügyigazgató ugyanis úgy intézkedett, hogy a nyugdíjleveleket tíz nappal hamarabb szedjék be a nyugdíjasoktól, úgy hogyha közben megérkezne a kiutalás, a fizetéseket haladéktalanul meglehessen kezdeni. Ez az új rendszer már a multhavi nyugdíjak folyósításánál is bevált és miután a nyugdíjfizetések időpontja közeledik, a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya felhívja az összes állami nyugdíjasokat, hogy könyvecskékkel együtt péntektől kezdve jelentkezzenek a pénzügyigazgatóságon. — Egyébként ugyancsak itt említjük meg, hogy Cadariu pénzügyigazgató új terveket dolgozott ki abban az irányban is, hogy a kifizetéseket hasonlóan megkönnyítsék.

KERESZTESVIPERA HALÁLRAMART EGY KÉTÉVES KISFIUT. Saját tud. Marton Albert suseni lakos, foglalkozására nézve: megyei utkaparó és így a község határában lévő „Bucsin” nevű dombra épített utázházban lakik családjával együtt. Egyik nap az utkaparó Mihály nevű kétes fiacskája az útszéli árok partján játszadozott, miközben keresztessvipera támadta meg. A kisgyermek megrémült, de védekezni nem tudott és így történt, hogy a vipera megharapta. Szülői, bár még idejében kiszívták a sebből a mérget, segíteni már nem tudtak rajta, a szerencsétlen kisfiú nagy kínok között meghalt.

Huszonötévi kényszermunkára ítélte a bíróság a feleséggyilkos férjet. Deva. Saját tud. Elénk érdeklődés mellett tárgyalt a devai törvényszék Toma Ilie kergetsi lakos, volt csendőrszakaszvezető gyilkosság; bűnperét. Az ügy előzményei a következők: Toma Ilie 1934-ben feleségül vette a feltűnő szépségű alig 14 éves Got Dăniát, házassága azonban nem volt zavartalan. Feleségével, valamint annak szülőivel többször összeződött s egy táncmulatság alkalmával sódalfegyverrel valamennyiüket bántalmazta. Később kibékült feleségével, az asszony azonban órákós félelemben élt s ezért férje ellen be is avatott a váloport. Toma Ilie ekkor automatikus revolvért szerzett s többek előtt hangoztatta, hogy leszámol „ellenségével”. Valóban levő feleségének közben ismét komoly észzetűzése támadt s egy táncmulatságról hajánál fogva rángatta ki, úgy hogy csupán a bántalmazott asszony rokonai tudták a fiatal nőt kezeiből kimenteni. Másnap reggel Toma Ilie megleste feleségét — aki ekkor nagybátyjával, Sarbu Joannal jött — s rövidesen ismét leszóvalás keletkezett közöttük. Beleavatkoztak a vitába az asszony szülői is, akik leányuk segítségére siettek s igyekeztek őt a feltékény férj kezéből kimenteni. Toma azonban ekkor már rendkívül felindult állapotban volt. Revolvért rántva, feleségét halántékon lötte, míg apósát nyakán sebezte meg. Steier Aron az asszony másik nagybátyja ekkor érte utól s ki akarta csavarni a kezéből a revolvért, ő azonban kétszer egymásután a szerencsétlen emberre lött, aki nyomban kizenvedett. A halántékon lött fiatal asszony alig egy negyedóra alatt szintén belehalt sérülésébe. A tárgyalás során az ügyész arra mutatott rá, hogy a gyilkosság nem feltékényességből, hanem bosszúból, előre megfontolt szándékkal történt, míg a gyilkos védője szerelmi feltékényességgel igyekezett menteni a bűntettet. Az esküdszék végül is kimondotta, hogy Toma Ilie előre megfontolt szándékkal követte el a gyilkosságot. A bíróság ezután a gyilkost 25 évi kényszermunkára, politikai jogainak 10 évi megvonására, 120 ezer lei kártérítésre és 4 ezer lei állami költség megfizetésére ítélte. Az elítélt, aki jól öltözött, piros csizmában jelent meg a tárgyaláson, közönyösen fogadta a súlyos ítéletet.

Kőbor cigányok ciuci büntügyi krónikája. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Moldovan Mária és Moldovan Lina kőborcigányasszonyok kártyavetés ürügye alatt betértek Székely Erzsébet joseni lakoshoz és ott terepszemlét tartottak. Másnap a lakásból elloptak három ezer lejt készpénzt. A csendőrség csakhamar elfogta őket és a pénz is megkerült. A törvényszék hat-hat hónapi elzárással sújtotta a két tolvaj cigányt. — Lakatos Erzi ugyancsak vándorcigánynő Gheorgheni városban házról-házra járva, babonás és hiszékeny asszonyoknak kártyát vetett, amiért pénzt, ruháment és élelmiszert fogadott el. A rendőrség elfogta és az ügyészségnek adta át. A törvényszék kéthavi fogházra és kétezer lejt pénzbüntetésre ítélte. — Zerkula Mihály és Zerkula János György ghimes-fageti cigány munkások vasuti alkarczeket loptak. A törvényszék egy-egy évi fogházra és két-kétezer lejt pénzbüntetésre ítélte őket.

SPORTHIREK

Slavia-Ambrosiana 9:0 (2:0)

Prágából jelentik: A Középeurópai Kupa második fordulójának első menetében hétfőn délután a Slavia az Ambrosianát látta vendégül. Hertzka (magyar) bírászkodása mellett, 20 ezer néző jelenlétében folyt le a mérkőzés, amelyet nagy meglepetésre hatalmas gólkülönbséggel nyert meg a cseh csapat.

A csuszós pályán az első féldőben körülbelül egyenlő ellenfelek küzdöttek, a Slavia gólképesebb volt. Szünet után teljesen visszavestek az olaszok és a hazai csapat hengerelt. Ezt az előnyt reális számítás szerint nem lehet behozni Milanóban.

A finnek győztek a magyar atléták felett. Helsinkiből jelentik: A finn-magyar nemzetközi atlétikai viadal a finnek 86,5:76,5 pontarányú győzelmével végződött.

Két magyar győzelem a hamburgi teniszeresenyen. Hamburgból jelentik: A nemzetközi tenisztorna során Szigeti 10:8, 4:6, 9:7, 8:6 arányban legyőzte a francia Leseurt, Gábor a lengyel bajnok Plotzinszki felett aratott győzelmet 11:9, 4:6, 7:5, 1:6, 6:1 arányban. Az angol Scott 6:1, 6:3-ra verte a magyar Körmöczy Zsuzsát.

BEKULDOTT HIREK

Ünnepel a gheorgheni Mária Kongregáció. Ez uton kérjük mindazokat, akik a gheorgheni Mária Kongregációhoz még most is a régi szeretet fűz, hogy küldjék be nyári tartózkodási helyük címét a Mária Kongregáció Vezetőségének, Gheorgheni, Zárda" címre. A Felöltt Leányok Mária Kongregációja ugyanis alapításának negyedszázados évfordulójához érkezett. Erre a nevezetes évfordulóra szeretnénk legalább lelkben összegyűjteni mindazokat, kiket valamikor a zászló alatt avattak a Szűzanya gyermekévé, de azóta az élet messzesodort a Kongregáció otthonától. Az ünnepség csak szeptemberben lesz, de már most szükség lenne a kongreganieta testvérek címére, hogy Prézes Atyánk körlevélét s az ünnepség tervezetét idejekorán eljuttathassuk minden érdekeltnek. Akik évek, talán évtizedek óta, nem adtak hírt magukról, — most azokat is szeretettel várjuk, de kérjük a címét azoknak is, kik renovójukat minden évben rendszeresen eljuttatták a Vezetőséghez. E kedvesnek ígérkező találkozásnál legalább lélekben legyünk ott mindnyájan. Szeretettel kéri ezt a vezetőség.

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Sikeres művészi munkáról számol be a Thaliaszintársulat idényzáró jelentése

A Thalia Rt. öt évi működése alatt 134 ezerről 292 ezerre nőtt a nézőközönség száma

Clujról jelentik: Színházunk igazgatósága a most befejezett színházi évről az alábbi jelentést adta ki:

Az elmúlt évaddal öt év telt el a Thalia Rt. megalapítása óta. Nem az igazgatóság feladata, hogy ennek az öt esztendőnek művészi mérlegét elkészítse. Az igazgatóság teljes mértékben tudatában van annak, hogy a maga elé tűzött feladatokat csak részben valósította meg s számos fontos probléma vár még megoldásra.

Néhány eredményt mindenesetre fel tud mutatni a színház vezetősége. A közönség érdeklődése a színház iránt állandóan emelkedő irányzatot mutatott. Ezt igazolja az alábbi látogatási statisztika:

1933/34. évadban	134.000 néző
1934/35. "	156.000 "
1935/36. "	231.000 "
1936/37. "	271.000 "
1937/38. "	292.000 "

A fontos eredmények között könyvelni el a színház az együttes kialakítását és megszilárdítását is. A mai együttes vezetői erői nagyrészt olyan fiatal tehetségekből állanak, akik már a Thalia neveltjei s akik a korábbi generáció érdemes tagjaival együtt nagy feladatok megoldására is alkalmas társulatot reprezentálnak. Így az utánpótlás oly súlyos problémája nagyban egészen megoldottnak tekinthető.

Igen lényegesnek tartja a színház vezetősége azt az egyre fejlődő, bensőséges szellemet, amely a színház és a transzilván irodalmi élet között kialakult. Java iróink ma már saját ügyüknek tekintik a színház sorsát s érdeklődésükkel, tanácsaikkal állandóan figyelemmel kísérik munkánkat. Így remélhető — annak a sajátos játékrendnek a kialakulása, amelynek körvonalai már határozottan megállapíthatók. Már pedig itteni színjátszásunk jövője attól függ, hogy mennyire képes az egyetemes színházi formákat a különleges transzilván értékekkel gazdagítani. A színház és az élő irodalom együttműködése teremtheti csak meg a transzilván drámaírást is, mely-

nek eddigi kísérletei máris komoly nyereséget jelentenek az egyetemes magyar színházi irodalom számára.

NYOLCHÓNAPOS SZINIÉVAD

Az átmeneti nehézségeket fokozta nálunk az is, hogy az elmúlt évadban hosszú idő után először rendezkedett be színházunk nyolchónapos, megszakítás nélküli cluji színházi közönségigényeinek hiánytalan kielégítése anélkül, hogy más városaink részéről támasztott feladatokról le kellene mondanunk. Ugyátszint, hogy a transzilván színjátszás kérdésének megoldására okvetlen szükség volna még egy, alaposan megszerzett, komoly szellemi és anyagi erőkre épített staggione színházra. Amíg az megalakulhat, a Thalia igyekeznél fog valamilyen formában, esetleg rövid körutak alakjában szélesebb területre is eljuttatni a magasabbrendű színházi kultúrát.

633 ELŐADÁS NÉGY VÁROSBAN

Az elmúlt színházi évad előkészítő próbáit szeptember 7-én kezdtük meg. Az évadot Gárdonyi Géza falusi színjátéka: A bor nyitotta meg.

Az évad 285 napig tartott, összesen 129 napon át külön játszott a prózai- és külön az operettegyüttes.

Clujon 243 játszási nap alatt 388, Oradeán 102 nap alatt 188, Braşovban 51 nap alatt 93 és Tg-Muresen 8 nap alatt 14 előadást tartottunk. Így az évad folyamán 633 előadást tartott a színház a négy városban.

Ami a játékrendet illeti, az évad folyamán 58 különböző mű szerepelt a színlapon, még pedig 32 prózai mű, 22 operett és 4 gyermekdarab. Az idei betanulások száma 42 és pedig 28 prózai, 14 zenés darab.

A 633 előadás műfajok szerinti megoszlása: 327 próza, 302 operett, 4 gyermekdarab.

Az egyes városokban a műfajok szerinti megoszlás a következő: Clujon 176 próza, 162 operett, Oradeán 96 próza, 92 operett, Braşovban 45 próza, 46 operett, Targumuresen 14 próza.

A játékrend 58 darabja közül 47 mű szerzője magyar, 11 pedig más kultúrközösséghez tartozik.

A SZINHÁZ KÖSZÖNETE

Ez a beszámoló nem volna teljes — folytatja az igazgatóság jelentése — ha nem mondanánk hálás köszönetet a nagyközönségnek, amely odaadó támogatásának egyre inkább saját ügyének tekinti színházunk sorsát, a felügyeleti hatóságoknak, amelyek jóindulatu tárgyilagossággal figyelték a színház kulturális tevékenységét, Braşov városok vezetőségének, amelyek részben készpénzsegélyekkel, részben fűtési és világítási kedvezményekkel könnyítették a színház anyagi terheit. Őszinte hálával tartozik a színház a Színpartoló Egyesület vezetőségének, amely anyagi támogatáson túl, állandó tanácsokkal szolgált. De köszönettel tartozik a színház a sajtónak is lelkes támogatásáért.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

Kántortanítói állást hirdet a beiusi római katolikus egyházközség osztatlan iskolához. Javadalom: havi 2700 lei, lakás, fűtés és mintegy 3000 lei stóla évenként. Pályázni lehet augusztus 1-ig. Választás napjáról a pályázók értesítve lesznek.

Róm. Kath. Egyházközség.

● **Hova szalad?**
● **Elkéstem, és nem alkalmat le-
késni a vonatról**

Aki nem mulasztja el az alkalmat, nem lesz kénytelen a szerencse után szaladni. Ma újabb alkalma nyílik, hogy boldog ember lehessen.

AURORA fiókjai
utjába esnek, alkalmat adnak Önnek, hogy milliomos lehessen
VÁSÁROLJON SORSJEGYET

AURORA
FIÓKJAINAL

LEGUJABB

A palesztinai zavargások mind nagyobb arányuak

Valóságos ütközetek folytak Názáretben, Tulkaremben és Nablusban

Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai zavargásoknak az utóbbi 24 órában ismét 12 halálos áldozata és 30 súlyos sebesültje van. Názáretben az arab aktivisták és az angol rendőrség között valóságos ütközet volt. Három arab és egy zsidó segédrendőr meghalt. Nablusban egy katonai tehergépkocsira bombát dobtak. A robbanás három

embert súlyosan megsebesített. Tulkaremben és Nablusban arab nacionalista szabadcsapatok és az angol csapatok valóságos ütközetet vívtak egymással. Az angol csapatok repülőgépeket is harcba vetettek. A hatóságok a nagyobb városokban elrendelték, hogy 24 óra hosszáig senki sem hagyhatja el lakhelyét.

Veszélyben van az angol-olasz egyezmény

Mussolini sürgeti a haladéktalan életbeléptetést. Az olasz sajtó támad

Londonból jelentik: A „Daily Mail” szerint lord Perth angol nagykövet hétfőn este közölte Ciano gróf olasz külügyminiszterrel az angol kormány nézetét a spanyol szabadkikötő kérdésének elintézéséről, a mindkét oldalon harcoló idegen önkéntesek jelentékeny mérvű elszállításáról, a Spanyolországba irányuló fegyverkereskedelem megszüntetéséről és az angol-olasz egyezmény hatályba léptetéséről. A spanyol önkéntesek ügyében kompromisszumos javaslat várható. Mussolini minden idegzála megfeszítésével küzd az angol-olasz egyezmény megmentéséért, de a fasiszta pártban sokan azt hiszik, hogy a halogatással Olaszországot akarják félrevezetni és ezért

jobb volna véget vetni minden további várakozásnak. A „Daily Telegraph” úgy tudja, lehetséges, hogy Mussolini határozottabb álláspont-ra helyezkedik, ami tiltakozás volna az egyezmény elgáncsolását célzó francia üzelmek ellen. A következő lépés az angol kormányhoz intézendő kérdés lenne, hogy kész-e Anglia haladéktalanul hatályba léptetni az egyezményt, vagy ha nem, mi a szándéka? Olasz részről hangoztatják, hogy a további halogatás kétségesse tehetné az egyezmény értékét. Az olasz sajtóban nap-nap után heves támadások jelennek meg a francia és angol baloldal ellen, amelyet a spanyol kérdés rendezésére irányuló angol egyezmény szabotálásával vádolnak.

Az angol baloldaliak az egyezmény életbeléptetése ellen

Londonból jelentik: Az alsóház hétfői ülésén Fetcher képviselő megkérdezte a miniszterelnököt, megígérheti-e, hogy az angol-olasz egyezményt nem ratifikálja mindaddig, míg a parlamentnek nem volt alkalma megállapítani, hogy teljesültek-e a spanyol kérdés elintézésének feltételei.

Chamberlain kijelentette, hogy az angol-olasz egyezmény nem ratifikálás tárgya, de jegyzőkönyvi intézkedés szerint a kormány által megállapítható határnapon lép életbe. E nap megállapítása után a kormány jelentést tesz, s akkor az alsóháznak alkalma lesz a további vitára.

D'Annunzio utcája Párizsban

Párizsból jelentik: A párizsi községi tanács elhatározta, hogy a jelenlegi Manutention utcát, mely Párizs legelőkelőbb negyedében fekszik és a Tokió rakpartot összeköti a Wilson sugárutal, Gabriele d'Annunzióról nevezik el.

A német ifjuság vezetője Rómában

Rómából jelentik: Baldur von Sirach német birodalmi ifjusági vezető hétfőn este rövid látogatásra Rómába érkezett.

Svájci kifogás a tót nemzeti tanács ellen

Genfből jelentik: A kantonok tanácskozásán Jackard képviselő kifogásolta a tót nemzeti tanács svájci működését, amely szerinte hevesen delgozik Csehszlovákia felosztása érdekében. A képviselő felhívta erre a svájci kormány figyelmét, mert a tót nemzeti tanács működését nem tartja a vendégjoggal összeegyeztethetőnek.

Hughes elindult a világkörüli repülés második utszakaszára

Moszkva a következő állomás

Párizsból jelentik: Howard Hughes keddre virradóan 2 óra 24 perckor felszállt és megkezdte világkörüli repülőútjának második szakaszát. — Hughes leszállás nélkül akar Moszkvába repülni. Moszkva után következő állomása 3670 kilométernyire Krasznajorszk, majd 2600 kilométernyire Jakutsk, azután 3960 kilométernyire az alaszakai Fairbank és végül 5440 kilométernyire ismét Newyork. Hughes úgy tervezi, hogy 65 órát töltsön a levegőben. A leszállásokra 10—15 órát szán. E szerint csütörtök este vagy péntek reggel már vissza is érkezik Newyorkba.

Moszkvából jelentik: Hughes kedden délelőtti keleteurópai időszámítás szerint 11 óra 5 perckor megérkezett Moszkvába és szerencsésen leszállt.

Arcéhicédetések

Egy szó ára 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. „Cím a kiadóban” további 10 lel. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lel. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás

Szobás,
konyhas lakás adok takarításért. Oradea, Str. Negruzzi 18.

Kiadó
két 1 szobás, előszobás lakás. Oradea, Str. Independentei 14. szám.

Egyszobás
konyhas lakás Ciorgariu vagy Vlahuta utca környékén kerestetik. Cím a kiadóban.

Kiadók
1—2—4 szobás uri lakások. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 35. szám.

Kiadó
augusztus 1-re 4 szobás összkomfortos lakás. — Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 25. szám.

Butorozott
szoba azonnal kiadó. Oradea, Str. Vlahuta 22

Egyszobás
konyhas lakás július 15-re kiadó. Oradea, Str. Axenta Sever 13.

2 szobás
komfortos lakás aug. 1-re kiadó. Oradea, Regele Ferdinand 49, illetve Str. Párinte Daria 7. szám.

Két
utcai szobás, komfortos lakás augusztusra kiadó. Oradea, Andrei Muresanu 14.

Központban
udvari parkettás szoba és konyhaból álló lakás, szeptember, esetleg augusztus 1-re kiadó. Ertekezni: Oradea, Str. Moldova 2.

Alkalmazás

Okleveles
tanítónő házi tanítónői állást keres szeptember 1-re. Cím a kiadóban.

Egyedülálló
urileány idősebb urinó, vagy házaspár házvezetését és gondozását elvállalja. Cím a kiadóban.

Intelligens,
magános, 50 év körüli urinó elhelyezkedne esetleg csak nappalra, idősebb urinó mellé, vagy mint gondnok, vagy házvezető, akár plébánián vagy idősebb urinó házaspár vagy magános ur mellé. Megkereséseket Papp Ferenc továbbít, Oradea, Regele Carol 19.

Oklatás

Okleveles
óvónő korrepetálást v. bármilyen tanítást vállal. Vidékre is elmenne. Cime: Tóth Magdolna okl. óvónő, Oradea, Str. Roşiorilor 7.

szült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Adás-vétel

Vennék
jó karban lévő használt gyermekkoszt. Oradea, Str. Neptun 12. (Retul Comandantului.)

Eladó
három db márványasztal, vaslábakkal, ózv. Császárméni. — Ditrău jud. Ciuc.

Redőnyös
amerikai íróasztal jó karban, redőnyös irattartóval, olcsón eladó. Str. Miron Pompiliu 1. Oradea.

Eladó
írógépasztal, ingaóra, Meteor-kályha, ebédlő, háló- és konyhabutor. Oradea, Str. Regele Carol 31. szám.

Herbst
óra-ékszerész áruház, Oradea, Bd. Regele Ferdinand 3. Legolcsóbb beszerzési forrás kar- és zseborák 150—200—300, Doxa, Omega órák 700—900—1200, — arany karikagyűrűk párja 600—800. Vesztek ócska ékszereket, zseborákat, brilliántot, javítók olcsón órákat, ékszereket.

Lóhere
és gyepszén eladó. — Oradea, Calea Apusului 65. szám.

Vesztek
mindenféle újságpapírt, könyvet, úvegeket, ócska férfi ruhákat. Klein Dező, Oradea, Str. Budai Deleanu No. 2.

Jó
állapotban lévő, használt pianinot megvételre keresek. Salard, Római katolikus plébánia

Hangverseny zongora
eladó. Oradea, Str. Braţianu 27. szám.

Egy
jókarban lévő Singer varrógép eladó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 30.

Zongora,
rövid, keresztthuros, bécsi gyártmányú, olcsón eladó. Cím: Oradea, Str. Petőfi 10.

Különféle

Keresek
baromfi tenyésztéshez kelendő géppel rendelkező egyént. Oradea, Str. Episcopul Nicolae Széchenyi No. 10.

Nyarlók figyelmébe!
Olcsó szobák kaphatók a Félix-fürdőn, erdészlakban. — Érdeklődni: Palzs Józsefnél, Baile-Félix, Erdész-lak.

Német
születésű nő, gyermekek mellé ajánkozik. Cím: özv. Gyulainé Oradea, Str. Take János 21. szám.